

բուած փորձերէ տեսնուած է որ փրօն, առիւծն ու վագրն ալ մարդկանց պէս մկէ կը վախնան։ Եթէ մուկ մ'իբրեց գտագեղոյն մէջ գրուի, ոչ թէ զինքը կը սատկեցնեն, այլ անկիւն մը քաշուած ողորմ ձայներ կ'արձակեն ու ամբողջ մարմնով կը գողան։ Այս վախին պատճառը վտանգի մը գոյութիւնը չէ, այլ բնական անյարգելի զգուանք մը կամ ընդդիմութիւն մը, որ Նոյն իսկ ի տես սատկած մկան մը՝ կը պատճառի։ Բարիչ բազմաթիւ կենդանիք ալ նուազ չափով՝ այն անմէկնելի զգուանքը կամ ընդդիմութիւնն ունին։ Ի պաշտօնէ կենդանաբաններ կան, որ իրենց կեանքը կենդանիներով զբաղելով անցուցած են, եւ սակայն՝ օրինակաւ խօսելով՝ փորձի սարդի մ'ալ չեն կրնար ձեռք գոցընել, այլ վրան փորձ մը կատարել ստիպուած աստե՛ն միշտ ունեւիք կը գործածեն։

ՅԱՂԱՅԵՄԵԱՆ ՏԵՍՈՒՐԻՆԵ

Վիեննա, 26 Մարտ, 1895:

Փետրուար 26ին ցանցառ հանդիսութեամբ թաղուեցաւ Արքիւ. Ալլրէիդ աստը. սպարապետը. յուզմանիդութեան ներկայ էին Վիլհէլմ Բ. Գերմանիոյ կայսրը եւ Մեծ-Դուքս Վլատիմիր Իուսիոյ հանգուցեալ կայսեր եղբայրն եւ ուրիշ քազմութիւ տէրութեանց յատուկ պատգամատիրները։ Գերմանիոյ կայսրն այս առթիւ գործակալու Յովսէփ Վեհապետը գերմանական քանակին պատուոյ սպարապետ անուանեց Ալլրէիդ Արքիդուքսին տեղ, որուն այս բարձրատիման պատիւն անցեալ տարի ընծանուած էր։

Աւստրիական Խորհրդանոցին մէջ պատճական նոր օրինադրի վրայ եղած հաւանադրութեանց առթիւ մերժուեցաւ 150% յօդուածը, որ գաղտնի ընկերութեանց դէմ ուղղուած էր։ Այս յօդուածը կառավարութեան կողմանէ օրինագծին մէջ առաջարկուած էր, ըսյց նախապատրաստողական մասնաժողովէն շնորհունուեցաւ։ Դր. Եռոն պահպանողական կուսակցութեան անդամը Խորհրդանոցին

մէջ վերջնոյն վերահաստատութիւնն առաջարկեց, որուն կողմ՝ եւան պոլսնիական կուսակցութեան քազմութիւ անդամները, պահպանողական եւ քրիստոնեայ-ընկերական կողմակցութիւնները. ըսյց ազատամիտ Չէխերու գերմանական ու պոլսնիական ազատամիտներու հետ միանալովս առաջարկը մերժուեցաւ։ Խնդրոյն ի նպատտ մասսանեան գաղտնի ընկերութեանց առած քարեյաջող ելքն առիթ տուաւ քրիստոնեայ-ընկերական կուսակցութեան թերթերուն մէկ կողմանէ սաստկապէս բախիլ ընդդէմ՝ հրէից արարքներուն աչք գոցող եւ վերջիններուն մամուլի ազդեցութեան ներքեւ գտնուող գերմ. ազամիտ. կողմակցութեան, եւ միւս կողմանէ խիստ յարձակումներ գործելու պահպ. կուսակցութեան եւ նոյնիկն անամայն՝ արդարութեան նախարարին վրայ՝ իբր թէ վերջինս 150% յօդուածը պաշտպանելուն մէջ թոյլ գտնուած ըլլայ։

Հունգարացոց Աւագանոյն դարձիճը Մարտ 21ին մերժեց ազատամիտ կառավարութեան առաջարկած կրօնական նոր օրինադրին էական կէտ մը, այն է՝ տէրութեան մէջ անկրօնութիւն մտցնելու յօդուածը, նոյնպէս մերժեց հրէութիւնը քրիստոնէութեան հետ պատուոյ հասարակատեանի վերածելու առաջարկը, որուն ընդունութեամբը քրիստոնէից հրէայ դանաղու թոյլ պիտի տրուէր։

Քաղաքական մամուլի մէջ այժմ՝ խօսակցութեան նիւթ կը կազմէ Գերմանիոյ Վիլհէլմ Բ. կայսեր առած նոր քայլ մը։ Ալլրիլ 1ին պիտի կատարէ Պիսմարք իշխանին իւր անուան տօնին հոգ տարեդարձը։ Այս պատճառաւ պետական աւագաժողովին Լէվէնով գահնեցեղ կայսեր զորմամբը՝ Պիսմարքի պաշտօնակալէ շնորհաւորելու Մարտ 23ին աւագաժողովին առաջարկեց։ Այս առաջարկութիւնը կենդրոնական, պոլսնիական, (ժողովրդական) ազատամիտ եւ ընկերավարական աւագաժողովին մէջ մեծամասնութիւն կազմող դիմադիր կուսակցութիւններէն մերժուեցաւ։ Կայսրն առաջարկութեան մերժումը իմանալուն պէս, Պիսմարք իշխանին հետագիւր մը ուղղեց, որուն մէջ աւագաժողովին ցուցուցած վարժանքին վրայ իր «խորին զայրայթը», կը յայտնէ։

Պիսմարց առանձին հեռագրով շնորհակալ եղաւ կայսեր այս յայտարարութեան համար: Մարտ 25ին առտու այլեւայլ խորհրդարաններու 418 անդամ՝ Պիսմարքին անձամբ շնորհատրելու դէպ ի Փրիստրիխտուն ճամբայ ելան, որոնց հետեւեցաւ երկրորդ օրը կայսրն մանուկ թագաժառագին հետ:

Եւրոպական պետութեանց ուշադրութիւնն այժմ՝ Ռուսաց տէրութեան գտած մէկ յաջողութեան դարձած է: Ռուսիոյ ասիական ցամաքին արեւելեան կողմն ունեցած վերջին զինուորական կայանը՝ Վլատիկոսոքը նաւահանգիստը՝ մինչեւ ցայսօր ձմերուան ամիսներուն մէջ նաւերու անմատչելի էր, որով իր ռազմական յարմարութիւնը միշտ չափաւորուած կը մնար: Այս ձմերուան մէջ փորձի համար դրկուած նաւ մը ոչ միայն յաջողած է Վլատիկոսոք տարած զօրական ոյժերը ցամաք հանել, այլ եւ սառնահատի օգնութեամբ եզերքի երկայնութեամբ անցնիլ եւ ծանր թնդանթիւներ եւ ուրիշ ռազմատուօժ ցամաք փոխադրել: Այս պատճառաւ Վլատիկոսոքի զինուորական նշանակութիւնը կարեւորագոյն դիրք մը կը ստանայ, որ եւ անշուշտ Ռուսիայի, Անգղիոյ ու Ճաքոնի պետութեանց մէջ եղած ուժական համեմատութեան վրայ ստանց ազդեցութեան պիտի չմնայ:

Ռուսիոյ հանգուցեալ իկրս նախարարին տեղ այժմ՝ Վիեննայի դեսպանն իշխան Լոպանով արտաքին գործոց նախարարական պաշտօնը ստանձնեց:

Այլեւայլ օրավերթներու տուած տեղեկութեանց համեմատ Լորտ Ռոգալէրի Անգղիոյ պաշտօնարանին նախարարապետը հրաժարելու է այս պաշտօնէն: Թէեւ այս տեղեկութիւնները միշտ քացե ի քաց տուտ կը հանուին, այսու ամենայնիւ նման լիթուցիկ լուրեր, ստէպ կը յաճախեն: Որչափ կ'երեւայ առանց հիման չին այս լուրերը: Լորտ Ռոգալէրի քնատութեամբ ու ջղագարութեամբ տառապող անձ մըն է, եւ նախարարապետութեան նման ծանր պաշտօնն իր հիւանդութեան նպաստաւոր չէ. քաց ասկէ կառավարչական ազատամիտ մեծամասնութեան յետախաղաց փիճակը (մանաւնդ վերջի ժամանակս, ուր Լոնտոնի

կոմսական խորհրդարանի նոր ընտրութեանց առթիւ կառավարութիւնը 23 ընտրող շրջանակ կըրսնցուց) անշուշտ նպաստաւոր հանգամանք մը չունի Լորտ Ռոգալէրիի վրայ լաւ տպաւորութիւն մ'ընելու: Կըսուի թէ Ռոգալէրի Գաղղիոյ հարաւային կողմը՝ զուցէ Նիցցա՝ պիտի ծամբորդէ առողջութիւնն ինամուկո նպատակաւ, քայց տարակուսական է թէ այս ատակ անձը զատկական պարապուրդէն վերջը կարենայ իւր արդիւնաւոր գործունէութիւնը վերստին սկսիլ:

Վերջին օրերս լուծուած էր սպանիական պաշտօնարանը: Բրիտանիէ կառավարող թագուհին սպառամիտ կուսակցութեան Սակառդա առաջնորդին յանձնեց պաշտօնարանին վերակազմութիւնը, որ եւ ընդունեցաւ, քայց յետոյ հրաժարիլ ստիպուեցաւ՝ ունեցած յառաջագրին գործադրութեան մասին իրեն համակրող կուսակցութեան երաշխաւորութիւն տալ չկարենալով: Թագուհին Մարտ 23ին Գանուկաս տէլ Գասդիլոյ պահպանողական կողմակցութեան առաջնորդին առաջարկեց նախարարապետութիւնը, զոր վերջինս ընդունեցաւ, եւ նոյն օրը պաշտօնարանը վերստին կազմեց:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԱՌՅԱՌՍԵՆՈՒՆ

ՊԵՏԵՐԿԱՆ — Մ. Թոխաթեցոյ Ողբ ի վերայ

Հայոց աշխարհին Ուսխաց. 97:

ՍԵՂԱՆԻՍԵՐԿԱՆ — Կաւկաս. 103:

ԳՐԱԿԱՆ — Մ. Խորենացի Ըստ Պրոֆ. Ն. Մառի.

108: — Եղիշէի պատմութեան աղբիւրը. 110: —

Նամակ առ խմբագրութիւն. 113: — Ծարութիւն

25. Շմառնեանի վրայ Նորագոյն տեղեկու-

թիւններ. 116:

ՆԿԱՐԱԳՐԱԿԱՆ — Դրանսիտանիոյ Հայոց մայրա-

քաղաքը (Պատկերով). 117:

ԳԵՂԱՐՈՒԹԵՆՍԿԱՆ — Հայկական երաժշտութեան

Նորագիտ դասագիրք մը (Պատկերով). 123:

ՍԵՆԵԿԱՆ

ՄԵՆԱՐԱՆՈՒԸ — Ժխախտի բերքը. 124: — Երկամ.

126:

ՏԵՏԵՐԿԱՆ — Կահկարասեաց հիւթը. 125: —

Ցաք ջուր էրբն առողջարար միջոց. 126: —

Հնայիին խրատը ստամոքսի հարբեխն նկատ-

մամբ. 126:

ՆՈՐԱՆՈՒԸ — Ժափոնի Նախկին եւ Նորագոյն

քաղաքակրթութիւնը. 126: — Ի՛նչ վախում. 126:

ԳԵՂԱՔԱՆԵՆ ՏԵՌԱԹԻՒՆ

ԿՐԱՏԱՐԱՎԻԶ ԵՒ ՊԵՏԱՄՈՆԱՆՏՈՒ ԽՄԱՐԱԳԻՐ

Է. ԱՌՓԱՅԷԼ Վ. ՊԱՐՈՆՅ

Վ. ԵՆՆԱՆ. ՄԻԻԹԱՐԵՆՆ. ՑԱՐԱՐԱՆ